

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 נצטוו על מצות חלה שיש לה קשר מיוחד לעניין זה, כפי שממשיך.
2 דהנה אמרו רבותינו ז"ל (בירושלמי שבת 13 ובמדרש
3 תנחומא 14) שאדם הראשון היה חלק המובחר של
4 עולם, דכשם שהאשה מקשקשת לשה ומערכת חלתה עיט
5 הבצק במים ואחר-כך היא
6 מגבבת חלתה ומפרישה חלק
7 ממנה למצות הפרשת חלה, כך
8 עשה הקב"ה לאדם הראשון,
9 דכתיב 15 ואד יעלה מן הארץ
10 והשקה וגו' ענין המים בדומה
11 למים שבעיסה, ואחר-כך וייצר
12 ה' אלקים את האדם עפר גו'
13 בדומה לקמח שבעיסה. ובחטא
14 עץ-הדעת נטמאה חלתו של
15 עולם, שירדה זוהמה לעולם, כאמור
16 לעיל, והתקון על זה הוא על-
17 ידי מצות הפרשת חלה מעיסת
18 הבצק. וזהו הטעם הפנימי לכך
19 שמצות חלה נתנה לבני ישראל
20 בפניסה לארץ אך בעודם במדבר
21 לא התחייבו בה, שענינה של מצוות
22 חלה הוא לתקן את העולם מהזוהמה
23 שירדה בו בחטא עץ הדעת ועל ידי זה
24 להחזיר את העולם למעמד
25 ומצב הטוב והמעולה כפי שהיה
26 קודם החטא.
27 וזהו גם ענין מצות חלה על
28 דרך הרמז (פכל עניני
29 התורה, שישנם גם כפי שהם
30 על דרך הרמז שהוא אחד
31 האופנים של לימוד התורה, כידוע
32 שדברי התורה הם בדרך פרד"ס –
33 פשט, רמז, דרוש, סוד), דהנה
34 איתא מובא ב'תקוני זהר' 16
35 שחלה הוא אותיות חל ה',
36 שזהו 17 העובדה שהמילה חלה
37 מכילה את האותיות ח"ת וה"א היא
38 כמו שמבואר בתורת החסידות אודות
39 ההפרש בין ח' לה', חמץ
40 (בח') ומצה (בה') 18, המילים
41 "חמץ" ו"מצה" שוות בכך שבשתיהן
42 יש את האותיות מ"ם וצד"ק וחלוקות בכך שב"חמץ" מופיעה האות ח"ת

וב"מצה" מופיעה האות ה"א, וההבדל ביניהם הוא שחמץ המכיל את האות
ח"ת מורה רומז על היצר הרע, כמו שקבותב 19 בתהלים בקשה
להנצל מפף מעול וחומץ. וענין המצה, מלשון מצה
ומריבה 20, כמו שכתוב "כי יצו אנשים" הוא ענין מה שאמרו
רבותינו ז"ל 21 לעולם ירגזו
אדם יצר-טוב על יצר-הרע
כו', היינו לריב' ולהלחם עם היצר
הרע (ח"ת) באמצעות היצר הטוב
(ה"א) וכדאיתא כמובא
בגמרא 22 בנוגע לאות ה',
מאי-טעמא תליא פרעיה מפני
מה הרגל של האות ה' תלויה (רגל
הפנימי של ה' תלוי באויר
ואינו דבוק לגגו), דאי הדר
בתשובה מעילי ליה שאם יחזור
(האדם) בתשובה יכניסו אותו
(בפפת העליון בין רגל
שבתוכו לגגו), והרי ענין
התשובה הוא תקון החטא,
שעל-ידי-זה נעשה העולם
כפי שהיה בתחלת הבריאה
קודם חטא עץ הדעת. וזהו גם
ענין חל ה', אותיות חלה, חל
הוא מלשון חולין 23, שהוא
ענין קליפת נוגה, כמבואר
בקבלה וחסידות שהכוחות של היצר
הקדושה נקראים 'קליפות' כי הם
מכסים על אור הקדושה כשם
שהקליפה מכסה על הפרי ועניני החול
שמצד אחד אינם קדושים ומצד שני
אינם טמאים ואסורים קשורים בקליפת
נוגה שהיא תעורבת של טוב ורע,
ועל-ידי מצות חלה
ממשיכים ה' היצר הטוב, צד
הקדושה בחל, היצר הרע, צד
הקליפות, דהינו, המשכת
הקדושה בחולין, כדי להעלות
את החולין שזהו כללות הענין
דהמשכת והתגלות אלקות
בעולם, כפי שהיה בתחלת
הבריאה שהאור האלוקי היה בעולם

רבותינו ז"ל (בירושלמי שבת 13 ובמדרש
תנחומא 14) שאדם הראשון היה חלקו של
עולם, דכשם שהאשה מקשקשת חלתה במים
ואחר-כך היא מגבבת חלתה, כך עשה הקב"ה
לאדם הראשון, דכתיב 15 ואד יעלה מן הארץ
והשקה וגו', ואחר-כך וייצר ה' אלקים את
האדם עפר גו'. ובחטא עץ-הדעת נטמאה חלתו
של עולם, והתקון על זה הוא על-ידי מצות
חלה. וזהו שמצות חלה נתנה בפניסה לארץ,
שענינה הוא להחזיר את העולם למעמד ומצב
כפי שהיה קודם החטא.
12 וזהו גם ענין מצות חלה על דרך הרמז (פכל
עניני התורה, שישנם גם כפי שהם על
14 דרך הרמז), דהנה איתא ב'תקוני זהר' 16 שחלה
15 הוא חל ה', שזהו 17 כמו ההפרש בין ח' לה',
16 חמץ (בח') ומצה (בה') 18, שחמץ מורה על
17 היצר-הרע, כמו שקבותב 19 מפף מעול וחומץ.
18 וענין המצה, מלשון מצה ומריבה 20, הוא ענין
19 מה שאמרו רבותינו ז"ל 21 לעולם ירגזו אדם
20 יצר-טוב על יצר-הרע כו', וכדאיתא בגמרא 22
21 בנוגע לאות ה', מאי-טעמא תליא פרעיה (רגל
22 הפנימי של ה' תלוי באויר ואינו דבוק לגגו), דאי
23 הדר בתשובה מעילי ליה (בפפת העליון בין רגל
24 שבתוכו לגגו), והרי ענין התשובה הוא תקון
25 החטא, שעל-ידי-זה נעשה העולם כפי שהיה
26 בתחלת הבריאה. וזהו גם ענין חל ה', חל הוא
27 מלשון חולין 23, שהוא ענין קליפת נוגה, ועל-ידי
28 מצות חלה ממשיכים ה' בחל, דהינו, המשכת
29 הקדושה בחולין, שזהו כללות הענין דהמשכת
30 אלקות בעולם, כפי שהיה בתחלת הבריאה.

בגילוי והעולם לא היה העולם והסתר על האלקות.
מופיעה האות ח"ת

13 פ"ב ה"ו. 14 ר"פ נת. 15 בראשית ב, ר"ז. 16 תיקון טז (לא, א). 17 דרושים שבהערה 3. וראה סידור עם דא"ח מה, א. ובכ"מ. 18 ראה זח"ג רנב, א (ברע"מ). 19 תהלים עא, ד. 20 ראה זח"ג רנא, ב. לקו"ת צו יג, ד. 21 ברכות ה, א. 22 מנחות כט, ב (ובפירש"י). 23 ראה גם מגלה עמוקות פרשתנו טו, כ (ד"ה גמרין).